

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

73. ÅRGANG

21. OKTOBER 1961

A V I N N H O L D E T :
NANSEN - VÅR SAMTIDIGE - EN LEGE SIER FRA - FRAN-
SISKUSHJELPEN ER FEM ÅR - VÅR MANN I ASSISI - FILM
- BLIKK PÅ TIDEN - LITTERATUR - UTENLANDSNYTT

NR
20

NESTE NUMMER UTKOMMER 4. NOVEMBER 1961

HAR DU KALL

til å gi ditt liv til Kirken i Norge i den norske søsterkongregasjonen
av den hellige Frans fra Xaver?
Oppgavene er mange — arbeiderne få.

Skriv til:

Moder Zita, St. Franciskusostrene, Nygårdsst. 3, Bergen.

Nyheter!

JEAN PAILLARD: Fire evangelister — fire verdener	kr. 11.95
ELSEBET KIELER: Messeofferet	» 6.70
PETER SCHINDLER: Den hellige lektie	» 43.90
Dreyers Bibelatlas	» 29.00
THOMAS MERTON: Disputed Questions	» 25.60
Brother Sebastian, karikaturer fra klosterlivet	» 2.80
Brother Juniper, karikaturer fra klosterlivet	» 3.90
COLLING: Die religiöse Musik	» 8.75
Christliches Theater in Mittelalter und Neuzeit	» 8.75
KRANZ: Christliche Literatur der Neuzeit	» 8.75

Nye grammofonplater med folkemusikk og liturgisk musikk fra mange land

ST. OLAV BOKHANDEL

Akersv. 5, Oslo - Tlf. 42 31 70

Onsdager åpen til kl. 18.

Lørdager til kl. 14

Øvrige dager til kl. 16.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vår Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Tromsø
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Trondheim
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	
St. Mikael's Prestegård	} Hønefoss
St. Theresia kirke	
St. Franciskus Hosp.	} Lillestrøm
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	} Trondheim
St. Elisabeth Hosp.	
Vår Frue Kirke	} Tønsberg
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	} Tønsberg
Bispegården	
St. Olavs kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service: 4179 80

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9- 11.30	10.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappellensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Maria Kirke, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 11949		10.45
St. Olavs kapell	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 3066		11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 1. november: Høymesse i St. Olavs kirke kl. 19.00.

Deretter samvær i foreningslokalet. PAKKEAUKSJON.

Medlemmene bes godhetsfullt bringe med en pakke.

Søndag 5. november: Felleskommunion.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68.

Kontortid 12—13 hver dag unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersv. 5, I. etg. Tlf. 41 04 41.

St. Hallvard Kameratklubb

har møte hver torsdag kl. 19.30, i Urtegt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 22. OKTOBER (22. s. e. Pinse): Ep. Filip. 1, 6—11. Ev. Matt. 22, 15—21. Mandag: Antonius Maria Claret, bekj. Tirsdag: Rafael, erkeengel. Onsdag, torsdag og fredag: Ferialdager. Lørdag: Simon og Judas Taddeus, apostler.

SØNDAG 29. OKTOBER (23. s. e. Pinse): KRISTI KONGEFEST. Ep. Kol. 1, 12—20. Ev. Johs. 18, 33—39. Mandag og tirsdag Ferialdager. Onsdag: Allehelgensfest. Torsdag: Minnedag for alle de døde. Fredag: Ferialdag. Lørdag: Karl Borromeus, bisk. og bekj.

SØNDAG 5. NOVEMBER (24. s. e. Pinse): Ep. Rom. 13, 8—10. Ev. Matt. 8, 23—27.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo
Kontortid: 9,30—16. Lørdag 9,30—14. - Tlf. 42 31 70
Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år -
Kr. 9 pr. 1/2 år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 10 dager for utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 153 21.

NANSEN - VÅR SAMTIDIGE

Et behørig feiret og rikelig kommentert jubileum har gjort levende for oss igjen det hjertelagets geni som fant skikkelse i en nordmann ved navn *Fridtjof Nansen*. Som et friskt og oppmuntrende pust i den aktuelle storpolitikens forgiftede og forsumpede atmosfære kommer bildet av denne mannen, hvis karakter var rettlinjert inn til det monumentale. Hans vekst, fra sportsmann og oppdagelsesreisende, tvers igjennom den naturvitenskap som sto hans hjerte nærmest, inn i det enorme ansvar for millioners liv eller død på verdensplanet, er en skjebne som i en langt større grad enn det har vært tilfellet burde ha anvist oss nordmenn et ideal og en vei innenfor nasjonenes familie. For i Nansen gjenfinner jo vi norske det beste i oss selv, det som vi bare i sjeldne stunder har vært på høyde med. Som oppdagelsesreisende og som vitenskapsmann tilhører han historien. I begge tilfeller var han en pionér, men er også dermed grundig distansert av teknikkens og forskningens utvikling. Men det tredje og største ved mannen — *menneskevennen* Nansen — er så levende og samtidig med oss i dag, at det formelig svir å se portrettenes forskende blikk under de buskete brynene inn i øynene.

Den aldrende Nansen med de furete trekkene, da han i årevis hadde stått i spenntak med hungersnøden på millioners vegne, ikke bare på Russlands sletter, men i et Folkeforbund der en god del vestlige politikere godt kunne tenke seg å betale Sovjet-revolusjonens fall med talløse uskyldige menneskers død. Nansen drev ikke denslags handel, og han sa så tydelig fra om det at det klirret i verdensparlamentets lysekroner. Denne halstarrige naive, uslitelige nestekjærlighet som tuktet «realpolitikens» kynisme — hverken med pengenes eller våpnenes uhyggelige makt, men ene og alene ved det rene hjertets tvingende moralske prestisje — i den speiler vi oss selv slik vi gjerne ville ha vært, som enkeltmennesker og som folk, i Guds og i menneskers øyne.

I en tid da mennesker jages som dyr over sonегrenser i sitt eget fedreland, og da det å skulle tjene folkenes familie faktisk innebærer livsfare, måler vi i hvilken grad denne mann fremdeles er vår samtidige. Det er vel 30 år siden Nansens hjerteslag stanset, utslitt av omsorgen for andre mennesker. «Det ville være galt», skriver en av våre beste samtidshistorikere om ham, «å si at han døde av

hjertesvikt. Nansen døde fordi han hadde et hjerte som aldri sviktet de hjelpeløse».

Har der vært svikt, så er den vår — fordi Nansen-arven ikke har vært holdt så levende iblant oss som den hadde fortjent.

Nå stilles det i verdensmålestokk, det spørsmålet som holdt den forutseende Nansen søvnløs og hvileløs: Hva kommer først — politikken eller mennesket, systemet eller personen, ideologien eller individet?

Her gjelder det for det første å holde hodet kaldt. Det er meget lett å gå imot kolonistyre og imperialism, der de ligger i sine siste og grimme krampetrekninger. Det er straks litt vanskeligere å veie nøkternt hva som kommer i stedet; særlig hvis det er en «frihet» og en «selvstendighet» som kanskje fører død, lidelse, kaos eller tyranni over talløse mennesker. Og inn i dette vågespill kaster stormaktens tautrekning sin truende slagskygge: En til meg og én til deg, atombase her — oljefelt der.

Finnes der noen vei fra mennesket til mennesket gjennom dette villniset av hardkokt maktpolitikk? Ja — dersom en på Nansens vis også holder hjertet varmt. Kommer en ned på et visst dypt plan, blir tegnene omsider entydige — gavene uten baktanker. Det daglige brød. Frihet fra angst og utbytning. Adgang til utdanning og åndelig vekst. Hjelp mot truende sykdom og død. Håndgriplig bistand til en bedre fremtid gjennom skapende

I Nansens ånd: Gaver uten baktanker.

EN LEGE

DR. KARL SØNDERGAARD

Nordisk «ærefrykt for livet» i en annen sammenheng!

I Danmark — som i Norge — ligger den lovfestede adgang til fosterdrap, diskret innpakket i de latinske og medisinske klingende ord *abortus provocatus*, som en sviende glo i manges samvittighet. Nylig brøt det ut en diskusjon i dagspressen der nede om ett av de grunnleggende spørsmål i den forbindelse, et spørsmål som med omhu er holdt utenfor av dem som har fremmet abortlovgivningen i Norge: Er fosteret et menneske?

Det er et brennbart spørsmål å stille. På den ene siden må en nemlig ut fra en vitenskapelig erfaring og tankegang fastslå at ja, det er det. På den annen side blir det dermed etisk og juridisk nødvendig å beskytte det — som et hvert annet sakesløst menneskelig individ — mot overgrep og drap. For der finnes ikke «indikasjoner» som berettiger drap.

Her er det at noe vesentlig glipper i den ellers så humane nordiske mentalitet.

Dr. Karl Søndergaard er overlege ved St. Elisabeths Hospital i Næstved. I det følgende som vi henter fra vår danske kollega «Katolsk Ugeblad» fordi vi tror det er høyaktuelt også for norske lesere, sier dr. Søndergaard sin uforblommede mening om abortproblemet i våre land. Det er skrevet ut fra en kristen overbevisning og synes oss sant å si klarere og fastere enn noe av det vi har sett fra de kristne nordiske kirkemenn som vakt burde være.

Man har diskutert i dagspressen om livet begynner ved unnfangelsen eller på et senere tidspunkt. Biologisk og medisinsk sett begynner et menneskes liv ved unnfangelsen. Det er hevet over diskusjon — det tror jeg at alle biologer, alle naturvitenskapsmenn og alle leger vil være enige om. En av grunnene til dette synspunkt er at det allerede ved unnfangelsen bestemmes hvilken arvemasse, hvilket arveanlegg et menneske skal bære med seg hele livet igjennem. Det eneste som kan være en modifierende faktor er miljø og omgivelser, men selve arvemassen endres aldri. Det ville være å ta grunnlaget bort fra hele biologien dersom en mente noe annet.

Det som fra Kirkens side har spilt en viss rolle er spørsmålet om når fosteret blir besjelet. Tidligere trodde en at det intraff når fosteret var tre måneder gammelt, men den fremherskende oppfatning er nå at besjelingen finner sted i selve unnfangelsesøyeblikket.

Noe annet som har vært diskutert i forbindelse med abortus provocatus er spørsmålet om «kvinnens rett til å bestemme over sitt eget legeme», som det har vært uttrykt, blant annet fra kvinnesakshold. Den som hevder en slik rett glemmer — eller ser bort fra — det forhold at kvinnen i sitt legeme bærer et nytt liv som hun bare gir husly, og som hun slett ikke har rett til å råde over.

Det viktigste problem i denne forbindelse er konflikt-situasjonen mellom morens og fosterets interesser, og der har man i nutiden lagt hovedvekten på morens interesser. Det er mitt synspunkt og min faste overbevisning at en aldri vil kunne løse denne interessekonflikt ved å slå fosteret i hjel — for det har man simpelthen ikke lov til.

Den meget ensidige vekt som en har lagt på morens interesser kan illustreres med et eksempel fra familierådgivningen. En kvinne møtte opp med skjemaer og formularer fra mødrehjelpen, som anbefalte svangerskapsavbrytelse. Begrunnelsen var at hun hadde gjennomgått en plastisk operasjon i brystet, med det formål å løfte et slapt bryst. Den melkeavsondring som jo automatisk følger et svangerskap ville imidlertid ødelegge operasjonsresultatet. Og av denne grunn fant en det altså berettiget at svangerskapet ble avbrutt! Tilfellet blir ikke mindre grotesk når en vet at operasjonsresultatet kunne vært reddet også om hun gjennomførte svangerskapet, idet en rekke hormonbehandlinger kunne ha stanset melkeavsondringen.

I en epistel han skrev ved pave Benedikt XV.s død i 1922, ytret Nils Kjær disse ordene: «Pave Benedikt forsto å organisere velgjørenheten. Hans millionbidrag til Nansen til de sultne barn i Russland kom som et selvfølgelig omgående svar til den mann i hvem han erkjente det store og gode sinnelag, det veldige organisatoriske geni. Jeg husker av hans opprop til folkene *pro Russia* det skjønne ord om det russiske folk, at «det har et ansikt som minner om vår lidende frelsers».

Den klarsynte paven, som nøyaktig visste hva kommunismen er for en pest, var Fridtjof Nansens samtidige. Er vi det?

HRM.

arbeid. Alt dette taler for seg selv, om at mennesker føler ansvar for medmennesker.

Det er en vei med uttallige tilbakeslag og skuffelser — se enda en gang litt nøye på Fridtjof Nansens ansikts-trekk mot slutten av hans liv! Misbrukt tillit, korrupsjon, mistenkeliggjørelse — hele vekten av en såret menneskenatur's hemmelige frykt for lyset har satt sine spor. Men som nettopp kristne mennesker er vi nødt til å se hva agnostikeren Nansen visste og handlet ut ifra: At bare nestekjærligheten kan redde menneskene. Ikke makten. Ikke pengene. Ikke industrireisning og befolkningsregulering. Men nestekjærlighet.

SIER FRA

OM ABORT-PROBLEMET

SVANGERSKAPET TAS IKKE LENGER ALVORLIG

Dessverre ligger der en mentalitetsendring i luften: En tar ikke lenger et svangerskap så alvorlig som en burde. En glemmer at det er liv en har med å gjøre. De nærmeste årsaker til dette er det ikke så vanskelig å oppdage. Den moderne lovgivning har en vesentlig del av skylden, men i siste instans er svikten i religiøs overbevisning avgjørende. Så vidt jeg kan se beskyttes det enkelte menneske og det enkelte menneskes liv av religionen. Det er meget forklarlig at respekten for Guds skapning går tapt når en ikke lenger tror på Gud. En kan kanskje også gjerne si at den går tapt, selvom en tror på Gud, *hvis en selv bestemmer hvordan Gud er.*

Da kristendommen kom til Norden var det alminnelig skikk å sette barn ut som bytte for sultedøden eller rovdyrene når for eksempel hungersnøden truet. Nå gjøres det samme på en mer raffinert måte. Kirken har vendt seg mot begge metoder og har forkastet dem som barbariske og umenneskelige.

De må ikke tro at legestanden lar seg lede av religiøse synspunkter i dette spørsmål. Jeg kjenner fremragende ateistiske leger som av all kraft fordømmer abortus provocatus ut fra rent vitenskapelige synspunkter, idet de sier: Det er bevist at et nytt liv begynner ved unnfangelsen — altså er det overlagt mord å drepe forsteret, uansett dets alder. Sterkere kan det visst ikke sies.

At dette synspunkt er alminnelig blant legene, så vi tydelig da (den danske) legeföreningen hadde møte over

spørsmålet. Fra dette møte gikk kvinnesakskvinnene meget skuffet bort. Der ble fremsatt mange skarpe uttalelser mot abortus provocatus, og skjønt meningene

At legen er blitt stilt fritt i dette spørsmål er ganske naturlig. Den danske legeförening er medlem av Verdenslegeföreningen, og i dens regler står der blant annet: «Det er en leges plikt å beskytte menneskelivet like fra unnfangelsens tidspunkt av.» Og det er kanskje ikke av veien å minne om det hippokratiske legeløfte. Grekeren Hippokrates, som levde for et par årtusener siden, regnes jo for den moderne legevidenskaps far. Han påla sine elever å etterleve følgende regel: At de aldri skulle utlevere dødbringende gifter eller gi noen det råd å bruke slikt. Heller ikke skulle de gi noen kvinne fosterfordrivende midler. Hippokrates fastslo også at legen må huske, at det er hans oppgave å gavne, eller i det minste: Ikke å skade.

MORENS BESKYTTELSE

Beskytter en fosteret, beskytter en i virkeligheten også moren. En kvinne risikerer akkurat det samme ved en abortus provocatus som ved en alminnelig abort eller en fødsel. Den er altså ikke risikofri. Noe annet er at i kjølvannet på nettopp abortus provocatus følger der svært ofte en rekke alvorlige sykdommer som kvinnen ikke på langt nær i samme grad risikerer, dersom hun gjennomfører sitt svangerskap. Alvorlige infeksjoner, hormon-omstempninger, sterilitet og svangerskap utenfor livmoren er mulige og hyppige følger av svangerskapsavbrytelse.

Da Sovjet-Russland i sin tid gikk inn for abortus provocatus ble der hevdet at den var en sosial nødvendighet, som dels var betinget av kvinnens frigjørelse og likestilling med mannen og dels av den stadig fremadskridende industrialisering. I de første sovjetsystemer, hvor det enkelte individ i så høy grad var en del av samfunns-

(Forts. neste side)

«Vi er ikke ufølsomme eller uforstående overfor de farer, de lidelser eller de hjertetyngende sosiale problemer som morskallet kan innebære. Og vi ønsker at ikke bare kristen nestekjærighet, men også samfunnets ytterste medisinske og sosiale hjelpemidler må settes inn til beste for den mor som bærer frem og føder sitt barn — ganske særlig dersom svangerskapet truer hennes helse eller hennes liv. Men ikke bare Evangeliets, men også den naturlige etikks lover forbyr oss å drepe sakesløst liv for å redde andre.»

(Av de norske katolske biskopers felleserklæring 1960.)

Overlege Karl Søndergaard ved sitt arbeidsbord hjemme.

FRANSISKUSHJELPEN

ER
FEM ÅR

Fem år er ingen alder, og slett ingen jubileumsalder — da har en nettopp lært å gå noenlunde støtt og sikkert på egne ben. Men når en — av et prisverdig nøkternt rundbrev — ser hvor *Fransiskushjelpen* styrer sine skritt, får en unektelig både interesse og godhet for femåringen. Her er et utdrag:

HVA VI ER

«Fransiskushjelpen er en sosial hjelpeorganisasjon som er underordnet Fransiskanerne. Hjelp ydes av frivillige legfolk og gis til alle, uansett konfesjon. Den daglige ledelse av kontoret har Brita Paus, Karen Sundt, Gerta Klepper og Ruth Sverdrup. Fransiskushjelpens lege har hele tiden vært fru Margrete Wehn.

Henvendelsene om hjelp er kommet dels fra privat hold, dels fra kuratorene ved våre offentlige sykehus, dels fra byens velferdssentraler og Hjemmehjelpkontoret for eldre.

Vårt kartotek viser at det gjennom våre medarbeidere er ydet praktisk hjelp i 168 tilfeller. Ca. 25 % herav gjaldt katolikker.

Hjelpen har vært av vidt forskjellig varighet, fra hjelp en eller noen få ganger til hjelp i uker, i måneder, ja i år.

Hjelp enkelte ganger er ydet i 80 tilfeller	
Regelmessig hjelp i uker	» » 55 »
» » måneder	» » 19 »
» » år	» » 14 »

Der hvor vi ikke har kunnet hjelpe direkte, har vi i mange tilfeller ydet indirekte hjelp ved å henvise søkerne til de rette institusjoner eller organisasjoner som satte inn. Således har vi bl. a. hjulpet med 6 barneplaseringer (under mors sykdom, etc.).

Det er i lengere tid blitt stillet barnevakt under høymessen i St. Hallvard Kirke, og det er gjort forsøk med det samme i St. Dominikus Kirke.

Fransiskushjelpen har støttet arbeidet med å danne St. Hallvard Kameratklubb for alkoholikere og har arrangert et offentlig, orienterende møte.

Fransiskushjelpen har foranlediget innsamling av gaver til flyktninger og andre trengende. Således ble det i

Julen 1957 sendt 70 kartonger med pakker til ungariske flyktninger og 55 pakker til trengende i Norge,

» 1958 ble det sendt julepakker til flyktninger i Norge,

» 1960 sendte vi 29 sekker med klær til en flyktningeleir i Trieste.

Fransiskushjelpen har arrangert en del møter for sine egne medhjelpere, og også møter hvor alle Oslo's katolikker har vært innbudt.

St. Elisabethsøstrene har ved stor imøtekommenhet gjort det mulig for oss hver onsdag etter husmormessen å samle deltagerne til fellesfrokost i Urtegaten.

Fransiskushjelpen har arrangert en retrett på Lysebu og 3 retretter på Sylling.

HVA VI TRENGER

1. Hjelp til syke eller eldre.

Til dette arbeid kreves gjerne kvinner som har litt tid til overs om formiddagen av og til. Det er ikke nødvendig å binde seg til bestemte dager eller tider, men hjelpen kan ordnes etter overenskomst hver enkelt gang.

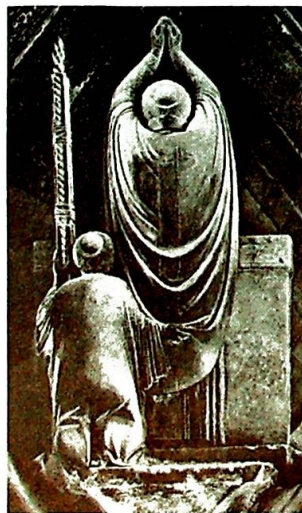
2. Besøk hos eldre, vedbæring, kjøring, høytlesning for blinde, sykebesøk, barnevakt etc.

systemet, regnet en selvfølgelig hverken med religiøse eller moralske grunner i den forbindelse. Men i dag ser en det bemerkelsesverdige at Russland har prosentvis et betydelig lavere antall tilfeller av abortus provocatus enn de andre land. Dette skyldes at en har gjennomført en meget drastisk stramning av reglene for oppnåelse av svangerskapsavbrytelse — og for øvrig også for oppnåelse av skilsmisse. Alt sammen på grunn av de absolutt dårlige erfaringer en har gjort i den seksuelt løsslupne periode. En kan faktisk si at en her i et *ateistisk* samfunn har innsett nødvendigheten av å bevare og verne om den *kristne* moral, til samfunnets beste.

★

«Et foster er et nytt liv som samfunnet har plikt til å beskytte når moren er blitt dets fiende. Hva de sosiale indiksjoner angår, så er de en fallitterklæring fra samfunnets side.»

(Dr. Johan Scharffenberg.)

AV
KIRKENS
LIV:

Allehelgen

AV PETER SCHINDLER

Hellighetens *faktum*, innenfor og utenfor den helige Kirke, er ikke det samme som kanonisasjon, og slett ikke noe med legender og merkværdigheter. Hellighet er å være bundet til Gud, forenet med Gud, samvirkende med Gud — totalt, absolutt, uten forbehold, med hver

Dette arbeid kan utføres om eftermiddagen og kvelden, og kan passe for yrkeskvinner og menn.

3. *Reservemannskap for påkommende jobber.*

Dette arbeid kan være diverse kontorarbeid, oversettelser, bearbeidelse av statistikker etc.

4. Vi er interessert i å komme i kontakt med *katolske leger, sykepleiersker og sosialarbeidere* som har interesse for et videre utbygget katolsk, sosialt arbeid.

5. *Vi trenger mange «venner».*

Hvis De melder Dem som vår «venn», så skal vi sende Dem våre sirkulærer, invitere Dem til våre møter, og De kan til gjengjeld støtte oss med gode idéer, gode tanker og råd, — eller av og til gi oss økonomisk støtte. Våre venner forplikter seg på ingen måte økonomisk ved å melde seg til oss. Først og fremst ønsker vi vennenes interesse for vår sak.

Hvis De har noe tid til overs og kan hjelpe oss på en av de forannevnte måter, ber vi Dem være snill å ringe eller skrive til oss.

Adressen er: Urteгатen 29 II, Oslo.

TAKK

Vi takker alle som på en eller annen måte har støttet oss og gjort det mulig for oss å hjelpe mange mennesker i løpet av disse fem år. Våre hjelpere har gjort en stor innsats ved sin praktiske hjelp til nødstedte mennesker. Det er alle våre snille og gode medarbeidere som danner Fransiskushjelpens kjerne, og som først og fremst fortjener takk.

Så har vi en stor gruppe venner, legfolk og prester, som ved sin moralske, økonomiske eller rådgivende støtte har gitt oss solid grunn å stå på, og det er vi meget takknemlig for. Vi har fått oppleve at det er utrolig mye levende og givende kjærlighet blant katolikkene, og det er denne kjærlighet vi har fått nyde godt av, som vi har fått lov til å formidle videre og som vi fortsatt må be om å få trekke større og større vekslers på.»

*

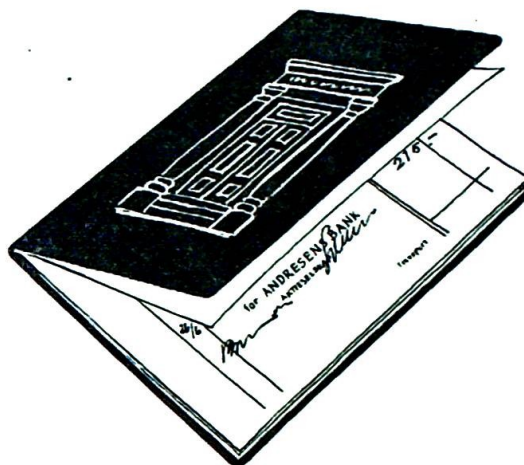
Fransiskushjelpen gjør seg ellers bekymringer fordi dens siste kontaktmøte i Grotten er gått mange bus forbi, på grunn av omstendigheter den ikke var berre over. Brev og innbydelse

fiber av vårt sjeelig-legemlige vesen. Ikke som i et «normalt» kristenliv, men overmenneskelig, over evne. Hellighet er selvfølgelig også helgenens innsats, som vi så lett får øye på. Men den er det minste ved fenomenet: Guds kall og Guds virken i den helliges sjel er en fri gave som Han gir hvor Han vil, når Han vil, til hvem Han vil og i den form Han vil, til den innsats Han vil. Helgenens innsats er å ha sagt ja til kallet og å ha satt mer enn alminnelig religiøs kraft inn på å etterleve det og medvirke i Guds innvirken på sjelen. Hvor vi ser at det skjer, der vet vi at Kristus ikke har levet og virket forgjeves — her har Han oppnådd hva Han ville!

Mange eller få? Der er vi igjen med våre regnestykker! Allehelgensfest feires hverken for «mange» eller for «få» — vi feirer Alle-helgen, også dem som vi ikke ante var hellige. Vi feirer alle dem som Gud holder for helgener og som vi er ett med i Kristus — all hellighets opphav og alltid strømmende kilde. Enda en gang må vi advare oss selv mot å sette grenser for Guds dimensjoner og foreskrive Ham stengsler utenfor hvilke Han hverken får lov til, kan eller vil, kalle noen til hellighet.

Dersom jeg har to hundre kroner liggende i kontanter i min skuff, men samtidig har en million stående i eiendommer i utlandet og en annen million i papirer med en for meg nesten ubegripelig tekst gjemt i bankens boks, ville

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

var sendt alle katolikker i Oslo-området — enkelte av disse innbydelse er tydeligvis ikke nådd frem, hvor nå feilen ligger. I hvert fall beklager den det inntrufne, og understreker at den gjerne vil samle alle som selv ønsker det i sin vennekrets.

jeg så ikke være guier, om jeg satt og vendte og snudde på et par skillinger i skuffen og syntes at det var hele formuen, fordi jeg ikke så resten?

Ville det — for nå å anvende denne lignelsen — ikke være å sette skranker for Guds frie rett til å skjenke hellighet hvor Han vil, dersom vi var så opptatt av å stirre på hellighetsfenomenet innenfor vår egen Kirke, at vi glemte hellighetsfenomenet utenfor den, ja endatil langt utenfor den? Ville det ikke være å tro at Guds dimensjon som helliggjører var begrenset? Eller å slukke det «lys» som Logos har latt gå opp for mennesker som ikke er av vår Kirke, og som Han ikke desto mindre ble et «lys» for?

Jamen — hvordan kan mennesker være hellige når de ikke har den rette tro? Motspørsmål: Hvordan kan mennesker være syndere, enda de har den rette tro? Fordi hellighet ikke er ensbetydende med feilfrihet eller fullkommenhet, fordi alt menneskelig er skropelig og fordi «Guds kraft nettopp fullkommes i svakhet». Helligheten i et menneske utgår bare i liten grad fra intellektet — det er det mange kanoniserte helgener som viser oss. Den utgår i langt større grad fra viljen; eller best: Den kommer fra «hjertet», fra forbindelsen mellom innsikt og vilje, fra personlighetens innerste kjerne, når den totalt og varig er ofret til Gud.

Vår mann i Assisi

FRANS VAR MER ENN EN FUGLEVENN

Efter siste krig har den nordiske turiststrømmen til Italia øket til noe av en massebevegelse, og ingen Italia-tur kan betraktes som komplett uten avstikkeren til Assisi — Frans' egen by i Umbria. Mange har gått opp veien — maleren *Henrik Sørensen*, som er en av Frans' og Assisi's aller varmeste norske venner, mener at meget ville være vunnet for både freden og menneskeligheten her i verden om en på en eller annen måte kunne få storparten av menneskeheten tvangssendt dit.

Efter krigen gikk en svensk lege og psykiater inn i Frans' orden og slo seg ned i Assisi. Pater *Augustin Lundin* kom i kontakt med mange nordboere som besøkte byen, og da han forlot den for å fortsette sine studier annetsteds, ble det anbefalt at en katolsk prest fra våre nordiske land tok opphold i Assisi i sommermånedene. Det hører ikke nettopp til de tyngre plikter i livet, og pater *Arno Gerritsma*, som i sommer byttet sitt rom i St. Hallvards prestegård i Urtegaten med en celle i klosteret Chiesa Nuova i Assisi har ikke akkurat tatt skade av byttet. Chiesa Nuova er bygget der hvor en i det 13. århundre fant hjemmet til en viss kjøpmann ved navn Bernardone — en mann med en så uregjerlig sønn at menneskene aldri har kunnet glemme ham.

Fra slutten av juni til begynnelsen av august utrettet pater Arno sin daglige gjerning — improvisert, uorganisert og ganske fransiskansk. Klokken halv ti om morgenen bega han seg til et strategisk punkt i byen, som Piazza Santa Chiara der mange turister parkerer bilene sine, og der spisset han ører. Hørte han ord på nordisk tunge, var det ikke lenge før kontakten var hjertelig, og de reisende hadde ganske gratis fått seg en godt informert og norsktalende guide gjennom Assisis historiske rikdommer. For mange ble Assisi-besøket rikt og meningsfylt nettopp ved det.

— Blir ikke Assisi etterhånden ødelagt av alle disse turistene, pater Arno?

— Vel — tilstrømningen er jo veldig, og helt internasjonal. Men byen har på en klok måte satt turistene på plass: Den lokker ikke med noe annet enn nettopp de rike minnene om Frans. Slik blir det til at en arrangerer dags- eller eftermiddagsturer til Assisi for å se dem. De som slår seg til for lengre tid og preger byen blir på den måten vesentlig mennesker som uttrykkelig søker åndelige verdier. Assisi sier igrunnen på en mild, men bestemt måte til den besøkende: Vær pilgrim — eller forsvinn!

— Hva søker turistene først å se?

— Basilikaen San Francesco — det skulle bare mangle. Nå er det krypten med Frans' grav som er det virkelig betagende her, dersom en anlegger et religiøst synspunkt. Basilikaens under- og overkirke rommer store kunstsatter — fremfor alt Giotto's og Cimabue's berømte fresker over Frans' liv. Men her er museumspreget fremherskende.

— Hva liker De selv best, pater?

Pater Arno nøler ikke.

— San Damiano — engang klarissenenes kloster, idag studiekloster for de unge filosofene i fransiskaner-

ordenens Assisi-provins. Her ble «Solsangen» til — jeg passet på å lese *Johannes Jørgensens* betagende beskrivelse av det, på selve «åstedet», når jeg viste mine nordiske venner omkring der. En stor del av det gamle klosteret er bevart slik som det var på den hellige Klaras tid, og det som er tilbygd, er pietetsfullt utført i samme stil. Ellers har jeg en spesiell godhet for Carceri — det vesle huleklosteret 4 km ovenfor Assisi. Det er bratt dit opp. Men det er vel verdt turen. Her holder ennå tre fransiskanere til året rundt — mest for å ta imot besøkende. En tredje betagende ting i Assisi er krusifiket i Santa Chiara — det krusifiks hvorfra Frans hørte Jesu ord: «Frans — gå og bygg opp igjen mitt hus!»

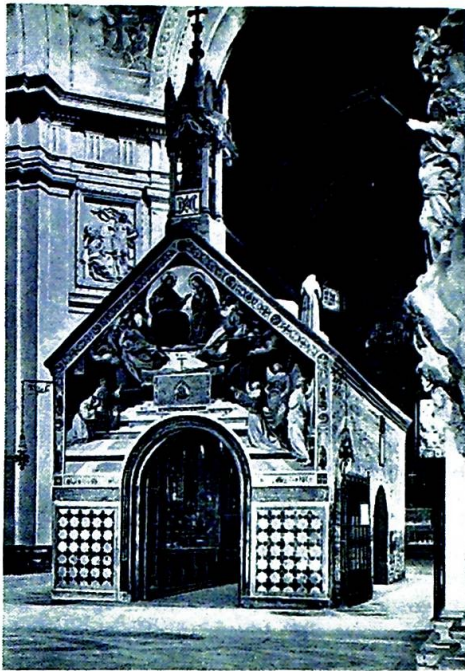
— De fleste blir jo fanget av atmosfæren i Assisi, men har De etter dette oppholdet inntrykk av at nordiske besøkende blir egentlig religiøst grepet i Frans' by? Skjønner de egentlig helgenen Frans?

Pater Arno tenker seg om.

— Der er selvfølgelig noen som er blott og bart «turister» — i ordets forflatede betydning. Og der er noen som tror de skjønner Frans — når de tolker ham som en slags fuglevenn eller naturromantiker. Men det er mitt inntrykk at mange umiddelbart og ofte ubevisst opplever den egentlige Frans. Intuitivt griper de

Pater Arno slikker sol utenfor fjellklosteret Carceri.

Den vesle mid-
delalderkirken
Portiuncula i
Assisi, som det
senere er reist
en stor og alt-
for prangende
basilika over.

den dobbelte side ved ham: Strengheten og gleden — dette at han var en nesten skremmende asket og et rent og glad menneske i én og samme person, og at der var en *sammenheng* mellom disse to sidene ved ham. Som *vir evangelicus* forente jo Frans den strenge fattigdom og det frie og avklarede menneskes sjarm. Jeg tror mange føler dette og aner hvilken kilde det kommer fra i hans personlighet. De kan ikke akkurat uttrykke det, men de mottar det på tusen måter i en by som Assisi, og de tar det med seg som noe uforglemmelig derfra.

— Fikk De ellers personlige inntrykk der nede som overrasket Dem?

— Ja — jeg fikk et imponerende inntrykk av en italiensk legmannsbevegelse — *Pro civitate christiana* — som arbeider ytterst energisk og effektivt, og som har sitt nasjonale hovedkvarter nettopp i Assisi — forøvrig uten noen spesiell tilknytning til fransiskanerordenen. Den ble grunnlagt like før siste krig av en sekularprest, Don Giovanni Rossi, og tar sikte på å være en legfolkets elitegruppe med apostolatet for øye. En må ha akademisk utdanning og grad, for å bli medlem og dessuten gjennomgå tre-årig teologiske og teoretiske kurser med henblikk på legmannsapostolatet. Bevegelsen føler et sterkt ansvar for gjenkristningen innenfra, på «indremisjons-basis», av den italienske befolkning, og imponerer ved sin energi og dyktighet. Både i byene og på landet arrangerer den store møter og kurser for den jevne mann — ofte i friluft og med moderne midler som film o. l. Den driver sentral kristen forkynnelse, katekese og gudstjenestlige møter. I Assisi, i hovedkvarteret, utdanner den sine kadrer. Her er et stort sentrum med internat, bibliotek, forelesningsaula, samlinger av religiøs musikk og kunst, osv. Hver 14. dag utgis det ypperlige bildeblad — «La Rocca» (Klippen). Det er oppmuntrende — nettopp i en by med Assisis overveldende fortid og *historiske* minner, å føle det friske og sterke pulsslaget til en *samtidens* italienske katolisisme som forstår sin tid og med innsatsvilje og talent går løs på dens problemer, slutter «vår mann i Assisi» — pater Arno Gerritsma.

FILMEN OM H. N. HAUGE

Filmen om Hans Nielsen Hauge er kanskje det største løft i norsk films historie, og var imøtesett med stor spenning. Per Sunderland (til høyre) spiller Hauge med alvor og styrke - så langt rollen rekker.

Hans Nielsen Huges liv og skjebne rommer i sannhet stoff til en biografisk film i det helt store format. Ikke bare får en ganske gratis en hovedperson med renskårne trekk og personlig tyngde. Hans livstråd løper dessuten på kryss og tvers i dette vidstrakte landet, — Hauge gikk til fots i alt 650 mil! — og er innvevd i et religiøst, sosialt og nasjonalt tidsskifte som har vært avgjørende for den moderne tids norske samfunn. Her er også dramatisk konflikt — mellom øvrighet og almue, mellom «profeten» og «embedet», mellom norsk bonde-demokrati og dansk enevelde, mellom de gamle patrisierers kjøpmannsskap og den driftige handelsmannen fra folkedypet. Et prektig stoff — hvis det utnyttes klokt.

Det skjer dessverre ikke i den filmen om Hans Nielsen Hauge som nylig har hatt premiere. Allikevel er det blitt en film en ser med adskillig glede, fordi mange gode trekk og detaljer langt på vei veier opp vesentlige svikt. I sitt manuskript har *Colbjørn Helander* først og fremst festet seg ved det *maktmisbruk* Hauge år etter år var et offer for — en serie overgrep mot individets frihet og rettigheter som han effektivt lar peke frem mot grunnloven av 1814. Serien av rettsmøter, med endeløse utsettelse mens Hauge sykner bort i fengslene, er et hovedtrekk i hans biografi. I filmen blir de udramatisk og lite oppfinnsomt utnyttet og ender da også i en monotoni som må virke ukunstnerisk. I dette juristeri, som ender med å kjede tilskueren, taper vi alt for meget av syne mystikeren og folkepredikanten Hauge. Filmen behandler vårt og fint hans religiøse gjennombrudd, den avgjørende stunden da han går og pløyer ute på marken og synger salmen «Jesus din søde Forening at smage —». Men med en skuespiller som *Per Sunderland* i hovedrollen kunne en visst trygt ha satset litt mer på forkynnelsen og menneskebehandlingen hos denne mannen, som øvde så stor innflytelse over sin samtid. Sunderland har et sterkt og godt alvor som kler rollen — han burde ha fått lov til tydeligere å vise åndsmakten i forkynneren Hauge.

Filmen om Hauge har kostet 1.5 millioner. Nå er ikke penger alt, men det merkes jo at svikten i norsk film ofte må ha skyldtes rett og slett armod. For som tids- og miljøbilde er denne filmen både fengslende og overbevisende — et stykke Norgeshistorie i godt fotograferte bilder. Og tilbake i erindringen beholder en tross alle svakheter profilen til en mann som trofast og sterkt bar troen gjennom en vantro tid. «Han taler om Gud som om han var en potet, og om poteten som om den var en Gud», sier Hauge med harm ironi om sin sogneprest under et

BLIKK på TIDEN

SPØRSMÅLET

■ Blant kransene ved Dag Hammarskjölds bære, forteller en reportasje fra gravferden i Uppsala, lå det også en fra hans nærmeste familie med en kort og sår innskrift — det ene ordet «Hvorfor?»

Svaret på det spørsmålet er av dem vi venter på, det avgis hver dag av alle som bærer ansvar for krig og fred. Det vesle trekket dukker meningsfylt frem igjen i erindringen over en god og fintfølede kronikk av Øystein Øystå («En nyttig forskning» — «Vårt Land» 23. september). Han har ferdes på krigskirkegården ved El Alamein i Egypt, der tre nasjoners tropper satte hverandre stevne i ett av den annen verdenskrigs blodigste oppgjør. Han ferdes blant britenes graver i ørkensanden og stiller sammen med de etterlatte det samme, pinefulle spørsmål. Og han vet at av svaret avhenger alt — livets mening eller livets absurditet:

«Her står vi ved det siste hvilested for menn som skulle ha vært med å bygge en ny og bedre verden. Lange, lave rekker med hvite gravstener, alle like rekkene rammet inn av velholdte blomsterbed. Kirkegårdens areal er stort og får rekkene til å løpe sammen i tause perspektiver. En enkel, liten gravskrift er hugget inn i hver sten, en siste hilsen, som gjør det til en uutholdelig pine å gå gjennom rekkene. Tekstene skifter fra ærens parole, «For King and Country», til takknemlighet: «He died so that we could live in peace», til pine: «Someday we will understand». Eller kortere enda: «Duty done».

Ikke alle gravene er det navn på. Ofte er flere tapre samlet under samme sten. Et sted 14 soldater i samme grav, menneskene kjenner dem ikke, men på stenen er hugget inn «Known unto God».

Utgangsdøra er en vakker portal, det eneste byggverket på den britiske kirkegården. Vaktmannen viser oss en stor bok full av hilsener fra besøkende. Mange har grått på bokens sider. Mange inntrykk er festet mellom dens permer. Men det jeg stoppet opp ved var et rop fra en 19-åring, en som i dag er med å bygge en verden opp fra den branntomt krigen etterlot ham. Hans undring, hans angst, hans opplevelse var konsentrert i ett eneste ord, et spørsmål: Why? Hvorfor?

Vil han noen gang få svar?

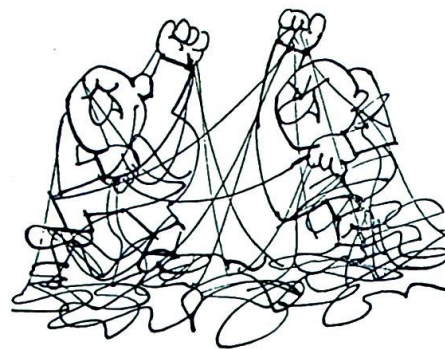
På vei tilbake til det glade Alexandria følte jeg meg som jeg hadde gjennomlevet et mareritt. Hva var virkelighet, hva var i går og hva var i dag av det jeg hadde sett? Og, fri meg fra tanken: Hva var imorgen? Det som i alle fall kjentes sikkert, var at ønsket om å glemme var erstattet med pinen ved å huske. Den gang og alltid senere.

En nyttig pine, en nødvendig pine. Kanskje kan den sette oss i stand til å svare når 19-åringen spør. Mer verdifull kan ingen viten være.»

UFLIDD

■ Professor Johan Torgersen er professor i anatomi ved Universitetet i Oslo. Det er etterhvert blitt en betraktelig hoben folk i vårt åndsliv som ønsket at han ville bli ved sin kniv og sine plansjer. Professoren har det nemlig med å skrive artikler og polemikker om humanistiske emner, med en iver og kamp-

glød som mer enn én gang har vist seg omvendt proporsjonal med hans innsikt og saklighet. Hans kjepphest er «antivitenskapeligheten» i vår tid — noen vil synes at han selv bidrar ganske effektivt til å fremme slike tendenser ved å skrive høyst uakademisk om akademiske problemer.

Et sørgelig eksempel på dette siste er en kronikk om «Jacques Maritain og vitenskapen» («Verdens Gang» 29. september). Med adskillig arroganse stiller professor Torgersen ut sin sviaktende oversikt over Maritains forfatterskap og utvikling til en av demokratiets store teoretikere og forkjempere i vår tid. I europeisk og amerikansk åndsliv nyter Maritain almen respekt både hos meningsfeller og motstandere, som en renskåren og nobel tenker og en personlighet hvis akademiske integritet ingen noensinne har våget å dra i tvil. Med vanlig aggressivitet vet Johan Torgersen bedre — i Oslo skal nok nekten bli avslørt:

«Vil man finne den totalitære tanken i dens dypeste form, kan man gå til Maritain. Det er den totalitære tanken i dens farligste form fordi den er så vanskelig å gjennomskue. Neppe mange har talt så tappert mot den moderne totalitære stat og for intellektuell frihet som Maritain. Men hva han ønsker er en «ultramoderne» form for den totalitære stat, et teokrati som vil erstatte det moderne demokrati. Og en kilde, kanskje hovedkilden til hans totalitære tenkning er hans fiendtlighet overfor vitenskapen. Innsikt i dette er en forutsetning for å forstå Maritain. (...)

I forordet til «Antimoderne» sier Maritain at han ikke alltid liker tonen i det han skrev noen år tilbake. Den ble til mellom 1910 og 1922. Det er klokere å veksle mellom hyrde-toner som taler til fårene og hornet som tilkaller tankepolitiet.

«Antimoderne» er av særlig betydning for forståelsen av Maritain. «Antimoderne» er for ham «Ultramoderne», det som hører fremtiden til. Boken er skrevet da han var på høyden av sin kraft og fylt av den nyomvendtes glød. Han var gått over til katolisismen i 1906. Han hadde ennå ikke lært at han kunne komme lengre ved å tilsløre sine tanker enn ved å avsløre dem.

I omvendelsens første tid er verden skjønn: «Skjønn er sjele-nes pilgrimsgang...»

Det er en filosofi som i stor utstrekning er politisk propaganda forkledt som filosofi. Den får så meget større innflytelse der hvor filosofi er universitetsfilosofi, som hos oss, fordi den med universitetets autoritet bak seg, vil få en innflytelse på litteratur og åndsliv, og med dette på folkemeningen, som ikke står i noe forhold til de få som har anledning til å beskjefte seg med spørsmål som Maritain. Den er så meget farligere fordi den taler i to tunger, uten at den ene vet hva den annen sier. Fra kateteret tales det om tankens frihet, i drømmen om makten i det «antimoderne» som skal bli «ultramoderne», er tankens frihet «tomme talemåter.»

Den som kjenner Maritain som tenker og som menneske vet at denne uflidde og insinuerende prosa bare slår kraftig tilbake på sin opphavsmann. Det må være tillatt å håpe at vårt hundre-årige universitets øvrige professorer vantrives ved å måtte se denslags satt som standard for norsk akademisk måtehold og kultur.

I PILLEFORM

■ Tidens jag og mas gir seg mange utslag. Ett av dem er mangelen på tålmod, ennsi glede over omfangsrik litteratur — den sviaktende evne til å gi hver ting den tid og det rom den trenger for å uttrykke sitt vesen. Ikke minst har amerikanerne innenfor sin etterhvert hektiske livsform sett seg arge på at noen av verdenslitteraturens største verker er uforskammet tykke. Altså «forkorter» man. Anonyme litterater ampu-

av de mange forhørene — det tegner i en eneste replikk den rasjonalismens sjeletørke han reiste — og måtte reise seg imot. Et helt spenningsfylt, og etterhvert ulykkelige kapittel i nyere norsk kirkehistorie utgår fra denne sviakt og dette opprør. Filmen om Hans Nielsen Hauge gjør langt på vei rede for at det utgikk fra en kraft som gang på gang har gitt historien et nytt løp: Et troende menneskes samvittighet. X.

terer og sammenpresser. Denne form for omgang med litterære verdier søkes nå introdusert hos oss. Det er såvisst ikke noen provins til landet lagt. «Aktuell»s redaktør Jostein Nyhamar har noen temperamentsfulle ord å si desårsaks (7. oktober):

Den strømlinjede, ord-rasjonaliserte, hypereffektive litteraturform som Det Beste nå lanserer i Norge, er i slekt med Bibelen som tegneserie (det har vært gjort forsøk på det også!) Det er en form for bokutgivelse som går analfabetismens ærend, under foregivende av å ville tjene kulturen. De kondenserte litterære suppeblokkene å la Det Beste bygger på mental dovenskap hos publikum, og fremelsker den ytterligere.

Det er symptomatisk at denne surrogatlitteraturen presenteres med den anbefaling overfor leserne at de sparer tid på å hurtigrase seg gjennom bøkene i drøvtygd Det Beste-utgave.

Les våre bøker, de er dog de beste! De glir friksjonsfritt i enhver.

Men man skal ikke gå til en bok for å spare tid! Man skal ikke lese med tunga ut av halsen og stoppeklokke i neven og la ordene buldre henover seg. Skal man spare tid (svært til appell til nøysomheten, tiden skal man bruke, ikke spare!), bør man finne på noe annet.

I det hele tatt: Det går ingen lettveint snarvei til kulturtilegnelser. Det koster åndelige anstrengelser å erobre kunnskap, lærdom og mennesker og menneskenes rare verden — men det er få ting som gir større og rikere glede enn det.

Det er enda en ting som er symptomatisk: At denne surrogatlitteraturen her i landet introduseres av Det Beste, den norske datterutgaven av det amerikanske «Reader's Digest», hvis redaksjonelle grunnlag er å fordøye stoffet for leserne, servere ferdigtygd mat, «kultur» garantert fri for vanskeligheter. I dette organet er forkorting identisk med forflåtning, popularisering med vulgarisering.

Og så konklusjonen: Ta Dem i akt for den syntetiske litteraturen å la Det Bestes ettbindsutgave!

Det finnes andre billigserier. Gode norske billigserier. Det får heller være med illustrasjonene i flerfargetrykk.»

BRITE NORDPÅ

■ Det Norske Studentersamfund setter unektelig enkelte dager selv sine beste og langmodigste venner på en hard prøve. Den 14. oktober var en av de dagene. Foredragsholderen var Mr. Tom Driberg, kjent britisk arbeiderpolitiker og medlem av Parlamentet. Emnet var «MRA re-examined». I motsetning til en noe prangende forhåndsomtale på visse pressehold var Driberg et både kultivert og interessant bekjentskap, og dessuten en utmerket foredragsholder. Hans meninger om MRA var tildels sterkt subjektive og skarpt formulerte, men bygget på et resonnement og en analyse av tekster som i seg selv var et utmerket opplegg til diskusjon. Han beklaget selv at hans partsinnlegg ble stående isolert, for så vidt som den egentlige «motpart» MRA hadde valgt å boikotte aftenen *in corpore*. Det var neppe noen klok beslutning, men det kan ihvertfall ikke legges Studentersamfundet til last.

Det kan derimot de former under hvilke Samfundet gang på gang mottar fremstående europeiske personligheter. Mr. Driberg slapp forholdsvis fort gjennom den utsøkte urimelighet som andre har måttet døye i opptil timevis: At før de slipper til med sitt foredrag skal Samfundets foreningssaker — noen ganger under filibuster-debatter om trivialiteter — gjøres unna. Til gjengjeld ble Driberg hilst velkommen på et engelsk som kunne ha tålt en omgang med rødblyanten — en slik tale *kan* (og skal derfor) være uklanderlig, når en forberedt henvender seg til en gjest hvis morsmål er et verdensspråk.

Debatten ble dernest åpnet med en utsøkt uforskammethet rettet direkte til gjestens intime privatliv — en grovhet som en simpelthen hadde vanskelig for å tro var mulig. Formannens påtale av dette var aftenens *understatement* — debattanten skulle selvfølgelig øyeblikkelig vært fratatt ordet. Debattens videre forløp skulle ikke bedre inntrykket av en skandale — det ville være trist å gå i detaljer. For presisjonens skyld opplyses at undertegnede ca. kl. 23 forlot lokalet — og følte seg vel ved det. Men ikke så få må der da ha vært i den full-

FRA OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Vår hellige far, pave Johannes XXIII, fyller 80 år den 25. november, og hele den katolske verden vil minnes denne dag med glede og takk til Gud.

Ved denne anledning ønsker katolikker verden over å gi paven et synlig bevis på sin hengivenhet for og samhörighet med ham og hele Kirken. Det er meningen at prestene, såvel sekularklerus som ordensklerus, skal forære ham en kirke, viet til den hl. Gregor Barbarigo — en helgen som er paven særlig kjær — i et av de nye boligstrokene i Roma, der behovet for nye kirker er skrikende.

Ordenssøstre og legfolket vil påta seg å reise et nytt institutt eller kollegium i Roma, som biskopene fra alle misjonsland kan sende unge menn til, for høyere utdanning med henblikk på de veldige oppgaver i utviklingslandene. Det gjelder altså et foretagende som i høyeste grad er både apostolisk og samfunnsnyttig. Jeg håper derfor at alle med glede vil gi sitt bidrag til dette.

Paven selv ønsker at 80-årsdagen skal feires sammen med hans kroningsdag 4. november. Da vi på denne tid alt har to ekstrakollekter (22. oktober for misjonene og 5. november for bladet «St. Olav»), passer det dårlig med endå en ekstrakollekt. Men jeg ber både våre ordenssøstre og det katolske legfolk om å gi sitt bidrag før 3. november, enten direkte til sognepresten, eller ved å legge det i en bøsse som settes opp i kirkene til dette formål.

Den 4. november faller på en lørdag, og det er da vanskelig å holde en særlig gudstjeneste. Derfor anmodes sogneprestene om å henlegge feiringen til søndag 5. november og gi høymessen et festlig preg, med preken om pavedømmet og med avsyngelsen av «Te Deum» eller «Store Gud» ved messens slutt.

Gitt i Oslo, 4. oktober 1961.

† Jac. Mangers,
biskop

pakkede sal som gjør seg ubehagelige tanker om det inntrykk av norske studenters dannelsesnivå Tom Driberg — som så mange før ham — tar med seg ut av landet.

Studentersamfundet roser seg gjerne av å være «landets frieste talerstol». Frihet er et utpreget kulturprodukt — det forutsetter således både modenhet og ansvar — a fortiori alminnelig folkeskikk. Inntil disse krav er blitt litt mer selvklaare for noen av debattantene i Storgaten bør de unnlate å eksperimentere med akkurat utenlandske personligheter av rang. Det tjener hverken Studentersamfundets, Universitetets eller landets anseelse.

Frater Candidus.

ST. HALLVARD-GUTTENE

I tilknytning til intervjuet om det planlagte guttekoret St. Hallvard-guttene («St. Olav» nr. 18 i år) ber organist Rolf Østbye oss gjøre oppmerksom på at alle henvendelser i forbindelse med koret og innsamlingen til dette formål må skje direkte til Øistein Vogt, idet han selv ikke har noe som helst med tiltaket å gjøre.

LITTERATUR

Mislykket utfordring

Andreas Edwien: Idékampen i det bibelske gudsbilde. Jesu forkynnelse i åndshistorisk lys. I hovedkommissjon hos Johan Grundt Tanum forlag. Oslo 1958. 279 s.

De liberale «Jesus-biografier» fra tiden omkring vårt århundres begynnelse bygger på en sterk optimisme med hensyn til muligheten for, ved hjelp av den moderne vitenskap, å kunne fastslå hva som er «legendarisk utbrodering» og hva som er den historiske kjerne i evangeliene. I tiden mellom de to verdenskriger opphørte etterhvert denne form for litteratur. Den uavhengige forskning antok nå at Jesu egen personlighet var noe nær radikalt utilgjengelig — evangeliene som vi kjente dem var ikke annet enn den kristne urkirkes svar på sine egne problemer, lagt i Jesu munn. De var produktet av en *situasjon*, som var en vesentlig annen enn den Jesus trådte frem i. Men i denne tiden har også vokst langsomt og sikkert, vårt materiale til kunnskap om Jesu egen samtid og om den politiske og teologiske situasjon *han* må ha stått i, slik at vi kanskje på nytt grunnlag kan stille spørsmålet: Rent menneskelig sett, hvilket var hans religiøse miljø, hvilke var de tankebaner som han kunne — ja, måtte — bevege seg i? Kan vi nå, ut fra fordypet kjennskap til både hans egen og til urkirkens situasjon, rekonstruere en «historisk Jesus», som endelig en gang får alle brikkene til å falle på plass — noe som hittil aldri har lyktes med noen av de skiftende Jesus-bilder man har tegnet for oss?

Selv for en som ikke ville betrakte Jesus fra Nasaret som noe annet og mer enn et menneske måtte man si at både en usedvanlig innsikt og en usedvanlig ydmykhet måtte være påkrevet, for at foretagedet skulle ha noen sjanse til i noen monn å lykkes. Og for den som ser på Jesus som *Gudmennesket* og samtidig vil bruke alle de midler vitenskapen stiller til hans rådighet for å tegne mennesket Jesus, er oppgaven selvfølgelig ikke mindre krevende. Allikevel er det tegn som tyder på at forsøkene på å tegne et nytt helhetsbilde av Jesus igjen vil bli hyppigere i tiden som kommer.

Det er også noe slikt Andreas Edwien forsøker seg på i sin bok om «Jesu forkynnelse i åndshistorisk lys». Men hans plan er samtidig enda mer ærgjerrig: Han vil stille Jesu forkynnelse på plass i en åndshistorisk sammenheng. Han vil vise hvordan Jesu gudsbilde var et moment i menneskehetens religiøse utvikling, et viktig moment riktignok, men tross alt et stadium som nå burde være overvunnet. Der var, hevder forfatteren, uforlikelige motsetninger i Jesu forkynnelse, motsetninger som Jesus selv ikke var oppmerksom på, men som er årsaken til at hans forkynnelse ikke kunne bryte igjennom selv hos hans nærmeste tilhengere.

Bevisføringen for dette hviler imidlertid på et umulig grunnlag. For det første er forfatteren autodidakt, og hans bok er i bunn og grunn preget av det. Han besitter på flere felter en viss lesning — iallfall stabler han en imponerende bibliografi på bena — men han er fremmed for den vitenskapelige metode. Han er gått til sitt stoff, ikke med en arbeidshypotese, men med en tese, som hans lesning værsågod har å bevise. Og der er fremdeles i hans eksegetiske kunnskaper huller så gapende at den suffisante, nedlatende tone hele boken er holdt i, virker ekstra lite overbevisende.

For det annet — men dette blir mere en personlig vurdering — vil jeg karakterisere hans religionspsykologiske innsikt, hans forståelse for religion overhodet, som usedvanlig grunn. Hele hans bok, ser det ut til, har til hensikt å oppheve spenningen

mellom den *krevende* og den *givende* Gud ved en reduksjon av spenningen til rent rasjonelle antinomier, som det så er lett å påvise er diametrale og uforlikelige motsetninger, hvorfor man eliminerer den ene og bare beholder den annen. Men *mysterium tremendum* og *mysterium fascinans* er komplettelementer i all sann religion; spenningen mellom dem er smertefull som livets egen spenning er det, men også fruktbar som den.

Dertil kommer altså at det rent historiske grunnlag for hans tese er temmelig spinkelt. Forfatteren søker i det Gamle Testamente opphavet til den grunnleggende motsetning mellom tanken om «Gud som herre» og tanken om «Gud som far», som han finner i Jesu eget sinn. Men den måten han lar «pakts-tanken» og «skapelsestanken» fremtre på i det Gamle Testamente er i alt for stor grad privat konstruksjon, mindre støttet på noen consensus i forskningen enn en systematisering av gamle liberale teorier. Enda verre blir det når forfatteren kommer frem til det Nye Testamente; han erklærer flott at «vanlige form- og tradisjonshistoriske og tildels tekstkritiske synspunkter faller . . . utenfor bokens tema», hvorpå han ubesværet, ut fra en overfladisk lesning av evangeliene, gir seg til å konstruere en hel psykologisk utvikling hos Jesus, i pakt med sine egne teorier. Det er et drøyt stykke.

Edwien har grepet fatt i noe riktig, når han så sterkt betoner nødvendigheten av et bedre kjennskap til senjødedommen for en bedre forståelse av kristendommen. Men hans egen dilettantiske analyse av den «åndshistoriske utvikling» kan bare skape en stor forstemthet — så meget mer som han ikke synes å ha skygge av mistanke til sine egne åndshistoriske forutsetninger. Det er sjelden i våre dager å finne en så naiv og rendyrket religiøs evolusjonisme, som den som kommer til uttrykk i bokens temmelig bombastiske konklusjoner. Ennå en gang føler man seg hensatt til den liberale teologis glanstid. Edwien har dessverre villet gå løs på et samtidig eksegetisk og teologisk problem med forutsetninger og metoder som i beste fall hadde kurs i våre beste- og oldeforeldres dager. Et slikt foretagede er dømt til å mislykkes.

E. G.

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Neuberggt. 15, Oslo

Tirsdag 24. oktober kl. 20:

PROTESTANTISK KLOSTERLIV? ved pater Finn Thorn.

Klosterliv er noe som — innenfor kristendommen — oftest ene og alene tillegges den ikke-protestantiske kristenhet. Det stemmer ikke helt: Rundt om i de kristne tradisjoner som utgår fra Reformasjonen begynner klosterlivet å spire igjen, som om det svarer til et uttrydelig behov i den kristne kirke. Pater Thorn vurderer her praktisk og teoretisk noen av disse nydannelser, blant annet — ut fra selvsyn — det kjente reformerte klosteret Taizé i Frankrike.

Tirsdag 31. oktober kl. 20:

FRANÇOIS MAURIAC — ET FORSVAR FOR EN DRISTIG KRISTEN ROMAN ved magister Brikt Jensen.

NB. Magister Erik Pierstorffs foredrag om «ANILARA» — ET MODERNE VISJONSDIKT er utsatt til den kommende sesong vårssemesteret 1962). Magister Jensens foredrag avslutter derfor dette semester.

NYTT FRA
VATIKANETS
RADIO

Norsk sending hver søndag kl. 21.30—21.45 på
bølgelengdene: 25.55 m. — 31.10 m. og 196 m.
Nyheter fra Pavestolen og den katolske verden
forøvrig.

Programlisten for de kommende uker:

- 22/10: Nyheter.
- 29/10: Den katolske helgendyrkelse.
- 5/11: Nyheter.
- 12/11: Jomfru Maria — Guds Mor og vår mor.
- 19/11: Nyheter.
- 26/11: Naturloven og den katolske morallov.
- 3/12: Nyheter.

SR. FRANÇOIS-DOMINIQUE O. P.

En av Sankta Katarinahjemmets «pionérer» fra klostergrunnleggelsens dager, Søster *François-Dominique*, er gått bort, 74 år gammel. Med henne har et slitets og tjenestens menneske forlatt oss — hele hennes ordensliv besto av en pålitelig, stille og alltid virksom innsats for Kirken og dens arbeid. Sr. François-Dominique, hvis pikenavn var Josepha Neuberth, var født i Paris i 1887, av elsassisk slekt. Hun trådte relativt sent inn i Dominikanerordenen, og etter utdannelsen i Moderhuset for Châtillon-kongregasjonen utenfor Paris, kom hun i 1933 til Oslo og sluttet seg til søstrenes nye virksomhet der. I nesten 30 år har hun altså virket i Norge, særlig skylder dominikanerpatrene henne stor takknemlighet for hennes trofaste hjelp både som sakristansøster i St. Dominikus kirke og i mange andre praktiske gjøremål. Sr. François-Dominique var helt inn i sin høye alder utrettelig i sin arbeidsglede, et oppofrende menneske som bak sitt heller tause, tilbakeholdende vesen skjulte et sinn følsomt for vennlighet og tillit. De som så henne i hennes gjerning forsto at hun fant sin lykke og utfoldelse i å kunne være til nytte for andre, og de få som sto henne nær, vet at der i dette sky menneskets sinn var mange strenger, blant

MESSE BOKEN

MISSALE ROMANUM
latin og norsk

for alle dager i kirkeåret, med innføringer og forklaringer
og tillegg av bønner, litanier og kyriale

UTGITT AV OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kalveskinn — sort, m. gullsnitt kr. 65
Gjetskinn — sort, blått, brunt m. gullsnitt kr. 60
Plast — sort, blått, burgunder m. farvesnitt kr. 40

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersveien, 5, Oslo
Telf. 42 31 70

annet en fin sans for musikk (hun hadde i sin ungdom talentfullt arbeidet for å bli utøvende kunstner) og en egen tørr, underfundig humor som med få ord kunne sette både ting og personer på deres rette plass. Som så mange av hennes kall og stand var hun trolig lite oppmerksom på hvor store tjenester hun egentlig ydet — der var alltid krefter og mot på litt mer.

Sr. François-Dominique fikk en miskunnelig bortgang — hun var vel også en av dem for hvem et sykeleie, ikke minst ved den avhengighet av andres strev det innebærer, ville vært særlig vondt. Det ble hun spart for. Etter en måned i Paris dro hun 8. oktober på en pilgrimsferd til Lourdes som hun hadde forberedt og gledet seg til. Et par dager etter hjemkomsten i klosteret «La Ronce» utenfor Paris ble hun plutselig syk, og døde i løpet av mindre enn et døgn, den 12. oktober.

Hun ble begravet i Marcoussis 14. oktober, og requiemmesse for hennes sjelefred ble sunget i St. Dominikus Kirke 17. oktober.

Mange lyser fred over hennes minne.

R.I.P.

Min inderlig kjære mann, vår gode far, svigerfar,
bestefar og bror

Provisor

Olaf L. Müller

døde rolig fra oss i dag, 85 år gammel.

Stavanger, 9. oktober 1961

Adelaide Müller
Christian
Jacob og Mossen
Helene og Johan
Johannes og Margot
Eva og Jens.
Barnebarn, søsken.

Avdøde anbefales til de troendes forbønn.

UTLANDET

BULGARIA

Kommunistisk kirkebryllup?

Den bulgarske presse har i det siste bragte gjentatte kritikker over at funksjonærer og aktive medlemmer i de kommunistiske ungdomsorganisasjoner i landet gifter seg for en prest i all stillhet, til tross for at de har som offisielt oppdrag å lede den ateistiske propaganda i Bulgaria. Den kommunistiske ungdommens organ, «Narodna Mladej», klager over at det tar overhånd, og krever opprydning i kadrene.

INDONESIA

Misjonærer integreres.

I Indonesia har 85 katolske misjonærer av ikke-indonesisk opprinnelse opp-

holdt indonesisk statsborgerskap. Etter myndighetenes bestemmelser måtte de underkaste seg en eksamen i landets språk og historie, og besto den uten vanskeligheter. Såvel eksaminasjonene som utstedelsen av de statsborgerlige papirer var overstått på to uker, hvilket tolkes som et tegn på de indonesiske myndigheters tillit til de katolske prester som virker der i landet.

RHODOS

Samtale med Rom.

Representanter for de gresk-ortodokse kirkesamfunn som nylig har sittet samlet til konferanse på Rhodos, har etter en heftig debatt vedtatt å sette spørsmålet om vennskapelig forbindelse og økumeniske samtaler med den katolske kirke på sin dagsorden. Forslagsstilleren var patriarken av Konstantinopel, mens representanten for den russiske kirke, metropoliten Nikodemos gikk kraftig i mot dette. Sistnevnte har ellers i et fjernsyns-intervju til USA uttalt at de russiske ortodokse ikke vil si ja, dersom paven innbyr dem til det kommende Vatikan-konsil.

RHODESIA

Anglikansk biskop anbefaler katolsk hyrdebrev.

Den anglikanske biskopen av Mas-honaland (Syd-Rhodesia) har anbefalt sin geistlighet å studere på det nøyeste det felles hyrdebrev om rasespørsmålet som Syd-Rhodesias katolske biskoper har sendt ut. Biskop Alderson peker på at det katolske hyrdebrevet behandler viktige samfunns og menneskerettighetsproblemer på bibelsk og teologisk basis. De katolske biskopene tar avstand fra enhver form for rasediskriminering, og biskop Alderson betoner at deres stillingtagen er preget av «kløkskap, dristighet og en ubestikkelig rettferdighetssans». (KNA)

DRAMMEN
GUSTAV BØHM & SØN A/S
Bakeri og Konditori
Drammen

DRAMMEN	
HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toaletsaker Sportsartikler - Leketøy	GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN
NORLØFF Jernvareforretning A/S Drammen - Tlf. 83 65 80	 TYRILYS ^{A/S} TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri

HAMAR-FIRMAER	 Inneh.: Jac. Olsen	Bygningsartikler Støpegods Kjøkkenutstyr Verktøy
TRYGVE MOE Frukt og Tobakk Tlf. 23 965	BRODERIHUSET - HAMAR EBBA ANDRESEN EFTF. Tlf. 23 367 - Torggt. 51	 Alltid alt i Rør - varme - og Sanitærutstyr J. ARNT JENSEN BRØDRENE DAHL A/S - AVD. HAMAR
Chr. Platou Murstad HAMAR Tlf. 21 600	 INGENIØR FIN Larsen Autorisert rørleggerfirma Strandgt. 53 - Hamar TLF. 24 056	
 G. Wiik Herreutstyr - Skotøy Ø. Torv - Hamar	Trygve Larsen CIVILINGENIØR Byggeledelse m.v. Tlf. 22 584	

HAMAR-
FIRMAER

NEBB

NEBB's HAMAR-AVDELING A/S
HAMAR

OSKAR WIIK

Herre- og gutteklær
Skotøy for alle
STRANDGT. 51 - HAMAR

HAMAR BRYGGERI

LEIF LIE

BAKERI & KONDITORI
Telefoner:
Bakeriforretningen 23 123
Lies Konditori, Østre Torg 23 083

VESTBYENS KOLONIAL

Telefon. 23 339 - 23 362

HAMAR

Malermester WILLY NIKOLAYSEN

Oplandsgt. 2
Tlf. 23 741

HAMAR GLASSMAGASIN A/S

HANDELENS HUS
Telefon 23056

M. Grøndahl

Bok- og Papirhandel
Tlf. 23 900 - 23 911

MICHAEL SCHAU & SØNN

GRØNNEGATEN 94
Tlf. 23 160

Ole J. Lie

BARNETØY - GARDINER
Tlf. 21 773 - Torvgaten 14 - Hamar

O. FUGLSETH
HANDELSGARTNERI OG
BLMSTERFORRETNING
Hamar - Tlf. 23 079 - 23 370

A. BLYSTAD

Torvgt. 56 Hamar
Telefon 23 506
Skotøy og Herrestyr

THORALF JOHANSEN & SØNNER

Byggmester- og entreprenørforetning

Telefon 23 410 - Hamar

SIGV. SØRENSEN

KOLONIALFORRETNING
Spesialitet: Kaffe

Støkkens Bokhandel

Strandgt. 13 - Tlf. 23 021

EGIL BRODAL

Tapetsermester
Tlf. 22 168

Hedmark Cementvarefabrik

E. GRILL FASTING

Hamar
Elverum - Kongsvinger

JOHS. LIE

Kjøttforretning

Hamar
Tlf. 23 939

HUGO OFFSTEN AMAR

Handelsgartneri og Blomsterforretning
Tlf. 23 680 - 23 086

Malermester

JAC. E. JENSEN

Tlf. 23 595 - 21 755

KNUTSTAD & HOLEN

FISK OG VILT

HAMAR

ARNE BORGLUND

Bok- og Aksidenstrykkeri
HAMAR - TLF. 23 858

Stortorvets Frukt & Cigarforretning

O. E. ALM

Hamar - Tlf. 23 237

HAMAR FARVEHANDEL

Etablert 1865
Strandgaten - Tlf. 21 015
HAMAR

Astoria
MØBEFORRETNING A/S

Tlf. 22 744

SÅ TYNT OG
SPRØTT
SOM
ALDRI
FØR...

IDEAL

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

M. GALLUS A/S

OSLO - Etabl. 1847

Leverer alt til leger, sykehus og laboratorier

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvet 23, Grefsen
Tlf. 21 13 32

E. M. JACOBSEN
Bakeri & Conditori

Akersgt. 67

WISBECH
ARTISELSKAP

Majorstua - Oslo
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

« KLAR »

Fåes i banker over hele landet

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

Hva koster en ulykkesforsikring?

Spør oss, vi hjelper Dem med
alle opplysninger

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO